

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minder hirt. díjénél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A mi új vasutunk.

Zombor, szept. 13-án.

Említettük, hogy a baja-zombor-ujvidéki vasut közgazgatási bejárásai pótmunkálatai mely napokon tartatnak meg. Városunkban a bizottság e hó 11-én és 12-én tárgyalta az érdekelte községek egy részének kiküldött képviselőivel.

Örömmel jelezzük, hogy az utvonal megállapítása, valamint az u. n. vonalépitmények elhelyezésére vonatkozó döntés véglegesen és pedig valamennyi méltányos kívánság teljesítésével megtörtént. Nem mulaszthatjuk el kiemelni az előzeteskedést és korrektséget, melylyel a vezetők s a memórság a nagyközönség privát és gazdasági érdekeit s előterjesztett kívánalmait fogadta, a kéréseket nem csak meghallgatta, de ahol csak lehetett, eleget is tett azoknak. Ugy a kisajátítások, mint az utvonal részletes megállapításának kérdésében a vasutépítők s az érdekelte községek és egyesek között a tárgyalások teljes eredményre vezettek, nem merült fel olyan akadály, ami az építést késleltethette volna.

Külön kell kiemelni ezenfelül városunk polgármesterének ezen kérdésben tanúsított kiváló ügybuzgalmát s fáradozásait, amelylyel Zombor város és érdekkörének kívánságait a bizottság előtt interpretálta s teljes sikerre is vezette.

A város közönsége osztatlan elismeréssel adózik a polgármesternek, hogy ezen életbevágó kérdésben városunk érdekében teljes sulyát és tekintélyét latba vetette.

Résen kellett állni, mert ami kívánalom most a vasutépítés elején számba nem vétetik, azt később a befejezés után igen nehéz lett volna utána pótolni.

Már pedig köztudomású, hogy városunk polgárságának, különösen ami a vasut utirányát s a megállóhelyeket illeti, jogos és méltányos követelése voltak. Ezek mind teljesítettek, sőt a marharakodó állomás kérdése is minden valószínűség szerint közmegelégedésre fog elintéztetni.

Az új vasutnak a város határában öt állomása, illetve megállóhelye lesz, úgy hogy az a legkényelmesebben lesz hozzáférhető nemcsak a város belső részeiből, hanem a külső részekből, a szállás csoportokból is. A vonatnak Gákova felől jövet legelsőben is a Nenadies szállás csoportoknál lesz megállóhelye; ezután következik a fő-

állomás (a mostani helyen), mely tekintettel az erősen megnagyobbodó forgalomra, tetemesen és megfelelő kényelemmel ki lesz bővíve; a főállomás után a kernyajai uti őrháznál megálló lesz. Ezen megállóhely kijelölésével kapcsolatosan polgármesterünk kérelmére a jegyző-könyvbe vétetett azon kívánalom, hogy itt ne csak megállóhely, hanem marharakodó is legyen, mert különben a marhavásárra, a város másik oldaláról, a városon keresztül kellene hajtani azokat a barmokat is, melyek Zomborba a vonaton érkeznek; hasonlóképp a városból elszállítandó barmokat is keresztül kellene előbb hajtani az egész városon. A negyedik megállóhely a Ferenc-szabványán túl, — a csicsovói szállás csoport érdekelt megállóhely — a Fernbach Péter-féle szállás közelében, a csicsovói szállások alatt lesz. Itt megemlítjük, hogy Fernbach Péter a szükséges földterületet, minden kárpótlás nélkül, ingyen engedte át a vasutépítők céljára. Végül a zsarkováci szállásoknál (az ó-sztapári uton) lesz az ötödik megállóhely, — u. n. kitérő — váróteremmel.

Látható ezekből, hogy az új vasut városunkat egészen körül fogja övezni, hogy a kint lakó és a környékbeli közönség részére is a legkönnyebben legyen hozzáférhető.

Megemlítendő még, hogy a gákovai uton, azon birtokosoknak megfelelőleg, akiknek birtokát az új vasut metszeni fogja, minden négy - öt száz méternyi távolságban átjáró engedélyeztetik, hogy földjeiktől el ne legyenek zárva. A gákovai főállomás — többek kérelmére — részben Zombor város határában lesz.

Sikeres megoldást nyert végül a sok port felvert sokoldalú megbeszélésre alkalmat adott bajai uti dupla átvezetési kérdés. A végleges megoldás szerint a bajai országot nem fogja — mint tervezve volt — kétszer keresztül metszeni a vasut, a mi által bizony tetemes és veszélyes forgalmi és közlekedési akadályok állottak volna elő; hanem csak réá fog balfelől kanyarodni, maga az egész uttest egész 12 méternyi szélességgel a kérdéses vonalrészben teljesen szabadon marad. Együttal e vonalrész ki fog kavicsoztatni.

A derék munkát, melyet városunk vezető körei a vasutépítés kérdésében tanúsítottak, az egész polgárság pártkülömbőség nélkül nagy

megnyugvással üdvözli, mert látni, hogy azok a férfiak, akik e város élén állanak, akik közjavát intézik, akik nem a hangzatos frázisokban keresik a dicsőséget, akik nem olcsó népszerűséget hajhásznak, — a város polgárságának előhaladását minden erejükkel s sikeresen iparkodnak előmozdítani.

Városunk körében általános megbeszélés tárgyát képezi az elért siker.

A világ tudósai.

A magyar orvosi tudományosság előkelőségei hónapok óta lázas munkában voltak, hogy a főváros törvényhatóságával és az egész társadalmával s a magyar kormányval kezert fogva méltóképen fogadják a művelt világ higienikus kitünőségeit, a kik Európa minden részéből, sőt a tengereken túlról is hozzánk sereglettek, hogy tanácskozzanak ama kérdések felett, a melyek az emberiség egyik legnagyobb kincsének, a közegészségnek biztosítását és előrevitelét célozzák.

S az a gazdag tárgysorozat, a melyet a hazai és külföldi kongresszusi tagok előadásai s az ezek nyomán meginduló viták betöltöttek, ép úgy jellemzik a kongresszus fontosságát, mint azok az ünnepek, a melyekben a magyar társadalom és kormány, sőt a koronás király képviselőjében a magyar korona örököse is részesítette a kongresszus tagjait.

A letárgyalás alá kerülő fontos tudományos kérdések s már maga az a tény, hogy a kongresszus Budapesten tartatik, bizonyosságul szolgál annak, hogy a közegészségügynek az emberi kultúrának oly lényeges feladatai hivatott elmék által a siker mind több és biztosabb eredményre oldatnak meg, s hogy Magyarország is művelt államhoz méltóan veszi ki részét a munkából. A hivatalos Magyarországnak és a főváros társadalmának pedig a kongresszus iránt tanúsított meleg és kitünő érdeklődése azt tanúsítja, hogy a humanizmus és a kultura általános terjedése nyomán az elmúlt idők sötét elfogultságával ellentétben, általános elismerésnek örvend úgy a szükségessége és a fontossága a higienianak, mint tisztelnek és nagyrabecsülésnek örvendenek azok az egyének, a kik a közegészségügy szolgálataiban magukat a társadalom jólétének áldozatul hozzák.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Petőfi.

Soh' se kérdezd: merre porlad
Tírteussa szép honodnak!
Szent a puszta,
Hősi álmát hol alussza!

Jeltelen a sírja halma...
Vajjon van-e lenn nyugalma?
Van-e álma?
Vagy álmatlan sírhazája?...

Oh! az ilyen hős kebelnek
A halál csak álom lehet;
Édes álom,
Mint mézpor a vadvirágon!

Szabadságnak hős dalnoka!
Aldás, béke szent porodra!
Ne zavarja
Hős álmod' a mult viharja!

Legyen álmod tiszta, könnyű,
Mint bimbón a harmat-könnnyű.
Sirod táján
Vadvirág, fű nőjjen búján.

Ha madár száll sírhalmodra,
Végdalát hogy eldalolja:
Szabadságdalt
Zengedezzen a madárajki!

— Te láttad a zsarnokságot,
Sírba tiport igazságot;
És hallottad
Bús nyögését a raboknak!

Te szöltül csüggelt szívedhez,
Rabigába vert nemzethez
És eldallád
A szabadság gyűjtő dalát!

S a mint a dal tova zengett,
Lázba jött a fölvert nemzet!
S a szabadság
Szent zászlóját lobogtatták!

S a hősök, e „fölistenek“,
Féltérden is küzdöttek...
Balra-jóbra
Hullt az ellen nagy halomra!

Nagyszerű harc, fényes harc volt,
Rá az egész világ tapsolt!
Osi jogért
Hulltátok a drága sok vért...

Szegesvári csatatéren
Ott esél el te is hősen,
Jó Petőfi,
Még siratlan, mint a többi...

Álmodj, álmodj ott boldogan
A jeltelen sírhalomban,
Álmodj' szepet:
Szabad hazát, boldog népet!

Jobb volt neked ott meghalni,
Mint itt élve megmaradni.
Hej! legalább
Nem láttad a vesztett csatát...

Nem láttad, hogy hős nevünket
Szégyen érte s fegyverünket...
Oh! Világos,
Emléked oly sötét, gyászos!

Hős tábornok... tizenhárom...
Fenn a bitón... Aradváron...
Hah! gyalázat!
De jó, de jó, hogy nem láttad...

Gyászos idők, félre, félre!
Hív még dal a csatatérre:
Szabadságdal
Még harsog e hazán által!

Mert sokáig így nem tart ez:
A rozsdás bilincsből kard lesz,
Villogó kard,
Tette hiva a hős magyart.

Lesz még, lesz még feltámadás;
Mint egy újabb nagy Messiás
Megjelenés te
Lantot tartva hős kezébe'.

A szabadság dalát zenged
S talpra kél az egész nemzet!
Kicsi-, nagyja
Ezt a dalt majd dalolgtja.

E harc dalt, ha egy ország
Eldalolja mint szent zsoltárt
Lelkesedve:
Isteneknek telik kedve!

Dalolva megy a csatába,
Szabadságért a halálba
Férfi, gyerek:
Lábuk nyomán a föld remeg.

Szétzúznak minden rabigát,
Szabad lesz az egész világ!
S himnuszt remeg
A nagy világ, magyar, neked!

S ha boldogan látod hazád',
Néped, amely szentként imád;
Ha szabadon
Liheg mező, hegy, völgy, vadon:

Akkor térj a sírba újra
Szent szabadság koszorúsa,
Jó Petőfi,
S légy feledve, mint a többi.

Siri nyugtód megtalálod:
Édesebb lesz hősi álmod
Szabad földben!
Álmodj' addig tovább csöndben!

Szabadka Gyula.

Csakugyan, egy kongresszus a demonkráciának valódi ünnepe; felmagasztalja és dicsőítője a munkának, a tudásnak, a mely oly sok ideig volt a születési előjogokkal s a kiváltságos ur hivatásokkal szemben lenézett szerepre kárthatva.

És még más tekintetből is ünnep ez a társadalom előtt.

Avagy nem jutnak-e eszünkbe azok az idők, a midőn Európa népeit legteljebb ha a háborúk egyesítették egy-egy táborba, a midőn az emberszeretet, a szegények és betegek ápolása, a legelső milliók lakásának, táplálkozásának és egészségének kérdése ismeretlen fogalmak voltak, a midőn a dicsőség vala az emberi vérnek kiöntése, de nem vala dicsőség a nyomorúság és szenvedés jajjainak nyihitása?

Majd a keresztény kultúra nyomán az egyház kebelében a szerzetes rendek tudása és ön-felálló felebaráti szeretete, az irtalmas szamaritanus példaként, megalkotta az első árvaházakat, lelenházakat, szeretetházakat és kórházakat.

Mennyi időnek kellett addig lefolynia, a míg a Krisztusi szeretet szelidsége az európai társadalom barbárságát annyira megváltoztatta, hogy a nyomortulaktól, szerencsétlenségtől s a járványos kóroktól nem futva menekülünk többé, hanem enyhítő kezzel nyújtunk nekik üdülést és vigasztalást.

Manap már — Istennek hála — a közegészségügy nemes kötelességei nincsenek egy-egy kolostorfalához kötve, az nem féltett kiváltsága többé az erény monopoliumát üző társulatoknak, az egészségügy ma már közérdek annak ápolása az emberek vérbe átment kötelesség s a filantropia nemes értelmei és erényei a társadalom minden rétegét átható közös kincs lenne.

Igy hatotta át a keresztény szeretet egyetemessége a társadalmat s így érte el az isteni kultúra legnagyobb jutalmát az által, hogy a népek nagykorúságát a humanizmus általános elterjedésével megérthette s azt jelentékeny részben saját alkotásának vallhatja.

Pompával, fényvel, melegszeretettel vette körül a magyar nemzet az ország szívében összegyűlt tudósokat, de míg, a dinom-dánom tartott, egy óhaj támadt a népek szívében: vajha lenne ereje, vajha lenne hatalma megküzdeni az emberi érznek, a civilizált világnak bajával a fajunkat pusztító gyilkos kórokkal, sőt mostani helyzet háboru a békében, az élet örökös birkózása a halállal.

Járványok pusztítják a felnőtteket és az enyészet karjaiban hervad száz és ezer kis halott.

A közigazgatási reform és a közegészség.

Minden párt politikusi kivétel nélkül egyet-értenek abban, hogy az állami gondoskodást még több erélyvel és kiterjedtebb mértékben kell alkalmazni a közegészség minden terén. Hogy ennek felismerése a lakosság minden rétegében és a magyar parlament minden pártjánál általános lett, ahhoz jelentékeny mérvben hozzájárult az imént befejezett közegészségi és demográfiai kongresszus. Amde teljesíthető-e az állami közigazgatás általános reformja a tudomány és a közvélemény eme követelése Magyarországon? Erre az égető kérdésre, mely most inkább napirenden van, mint bármikor volt, csak érthető és hangos nem-mel felelhetünk.

Most arról lesz majd szó, hogy a közigazgatási reform ellenségei közül ki akarja politikai lelkiismeretét azzal terhelni, hogy ellenzi e reformot?

Azt a követelést, hogy a lakás és az iskola higiéniája ne csak a városokban, hanem a falusi lakosság számára is javíttassék, többé nem lehet visszautasítani. A visszautasítás által legtöbbször ártanának éppen a nép, különösen a szegényebb néposztályok életérdekeinek. A közigazgatás reformja nélkül azonban lehetetlen teljesíteni a magyar közvéleménynek ezt az egyhangú követelését.

Ennek dacára tekintélyes ellenzéki pártvezérek már ma kijelentik, hogy nem fogják megszavazni a közigazgatás reformját. Miért e megtagadás? Az ellenzék a közegészségi reform érdekében és javára minden teljesítményt az államtól követel; de az egyedüli eszközt a szakzerű, tapasztalt és megbízható állami gondokodás megvalósításához a közegészségi rendszabályok javára, melyek a nép számára lennének alkotandók, az ellenzék nem akarja megadni. Ez az egyetlen eszköz a közigazgatás reformja. Az ellenzék tehát a kormányt és a kormánypártot teszi felelőssé azért, hogy az állami gondoskodás célja a közegészség minden kérdésében, az állami egészségügyi rendőrség minden követelményeiben el legyen érve. De az eszközöket ezeknek a legmagasabb erkölcsi és anyagi állami kötelességeknek teljesítéséhez nem akarja megszavazni.

E pontban Magyarországon is fel kell világosítani a közvéleményt az ellenzék erkölcsi

felelőssége felől. Ez a felvilágosítás az ellenzéki választókat is arra fogja bírni, hogy világosan és határozottan állást foglaljanak a közigazgatási reform mellett, vagy ellen; a kulturális haladás és az ezzel járó gazdasági előretérés mellett, vagy ellen.

Különösen az ugy nevezett nemzeti párt vezette magát vezére, Apponyi Albert gróf által a reform elvi ellenzésének terméketlen útjára. Apponyi a közigazgatási reform kérdésében ismétli a negáció sajnálatos frakciós taktikáját. A reform eszméjét természetesen helyesli; de — külön e célra készült, igazán szép szavakból összeállított deklamációjával — megtagadja a tulajdon érvelésének konzekvenciáját alkalmazni. Nem akarja a reformot megszavazni, holott a korábbi beszédeiből kifolyólag ő maga is szükségesnek tartja ezt a reformot. Ép úgy, mint az egyházi politikai reformoknál, abban a pillanatban megváltoztatta a véleményét, mikor végre elérkezett az ideje eme reformok megvalósításának.

A közigazgatási reformnak nemcsak az ideje van itt, hanem a magyar állami pénzügyek javulása végre megengedi, hogy ennek a nélkülözhetetlen reformnak a költségeit is megfizethessük.

Mind ezek dacára Apponyi gróf a parlamentben határozottan ellenzeni fogja ezt a leghasznosabbat minden reform közt. Sajnos ez a magyar parlament munkájának érdekére nézve, de még sajnosabb a közigazgatási reform valóban magyar nemzeti karakterére.

Mellesleg szólva ez is egy szerencsétlenség Apponyi gróf politikai jelentőségére. Mint egyeztetési össze ugynevezett nemzeti pártjának nevét a magyar államnak szükséges nemzeti reformok ellenzésével, — ez talány ránk nézve, de végre az ellenzéki választók előtt is megfoghatóan lesz. A reformeszmék deklamációjának rendszerét Apponyi gróf egyesíti a reformok létesítésének legmakaesabb ellenzésével. Az ellenzéki választók végre nem fognak több hitelt adni ezeknek a deklamációknak, melyek kölcsönösen meghazudtolják egymást. Azt azonban senki sem állíthatja, hogy ez a belső ellenmondás az Apponyi frakció párttaktikájában a politikai egészség törvényeivel összhangba hozható.

Ujdonságok.

Személyi hír. Windisgrätz Hugó herceg több beti szarvasvadászatra megérkezett Apatinba.

Uj alügyész. Ófelsége a király Mayer Károly zombori járásbírói albirót a zombori ügyészséghez alügyészsévé nevezte ki. Amily kiváló munkaerőt nyert vele a zombori kir. ügyészség, ép oly, mindenki által egyformán tisztelt és szeretett jeles jogászt és fardhatlan szorgalmú és tevékenységű hivatalnokot veszít benne el a zombori kir. járásbíróság.

Igazságügyi kinevezések. Ófelsége a király Dékány János zombori törvényszéki jegyzőt a sátoralja-újhegyi ügyészséghez alügyészsévé, Mile Elek szegedi törvényszéki jegyzőt pedig a titeli járásbírószághoz albiróvá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Bereghy Endre zombori segédtelekkönyvvezetőt ugyanezen minőségben a budapesti I—III kerületi járásbírószághoz, Lajos György egri segédtelekkönyvvezetőt pedig a zombori törvényszékhez helyezte át.

Indítvány a telefon ügyében. Értesülésként szerint a városi törvényhatósági bizottság egy tekintélyes része a következő indítványt terjeszti elő a városi közgyűlés elé: Tekintetes városi tanács! Alábbi indítványunkat kérjük a legközelebbi közgyűlés elé terjeszteni. Tekintve azon kiváló fontosságot és azon nagy kulturális, valamint gazdasági előnyöket, melyekkel Zombor szab. kir. városnak az állami távbeszélő hálózatba való bevonása járna, mondja ki a tek. törvényhatósági bizottság, hogy e cél elérését szüksegesnek tartja s ezért hívja fel a város polgármesterét, hogy lépjen érintkezésbe a város közönségével az előfizezők szaporítása érdekében s ennek megtörténte után intézzen a város nevében a nagyméltóságú kereskedelmi miniszter urhoz kérelmező felterjesztést, esetleg e felterjesztést egy küldöttség élén nyújtsa át a kereskedelmi miniszter urnak. Eljárása eredményéről pedig a legközelebbi közgyűlésen tegyen jelentést. Felkéri egyúttal a törvényhatósági bizottság Sándor Béla főispán ur ó méltóságát, hogy ezen ügy sikere érdekében hathatós befolyását érvényesíteni kegyeskedjek. Zomborban, 1894. évi szeptember hó. — Nem kételkedünk benne, hogy a már is általános érdeklél felsorolt eszmét a városi törvényhatósági bizottság s a város vezetői a legnagyobb buzgalommal és energiával fogják felkarolni.

Igazgató-választmányi ülés. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi szeptember hó 17-én, Zomborban, délután 4 órakor, az alispáni helyiségben igazgató-választmányi gyűlést tart. Tárgy: Löversenyügy.

A zombori Tóth Kálmán-kör, mint értesülünk, e hó 20-ika körül alapszabályszerű dalestélyt rendez mind a négy szakosztály közreműködésével, melyen Csopor Gyula megyénk jeles írója „Tengereken” cím alatt felolvasást fog tartani, Trencsényi Károly saját szerzeményű költeményét fogja előadni. Jeszenszky Jolán k. a. monológot szaval, Paul Dóra es Mariska kisasszonyok mint zenészek fognak fellépni, Dalmay Pálné urnó pedig szóló éneket fog előadni.

Tanító-gyűlés. A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi községi tanító-kör folyó évi október hó 3-ik napján Apatinban fogja rendez ősi gyűlést megtartani. A gyűlés sorrendje: 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. A különböző kéziratok olvastatásáról. Tartja Kleiner József. 3. A rajztanításról (I. rész). Tartja Weigang János. 4. Mi módon hozható legcélszerűbben összekötésbe a nem magyarajku népiskolában az

anyanyelv tanítása a magyar nyelv tanításával? A tanítástítelek által kidolgozva. 5. A magyarok történetének mely részei legalkalmasabbak a nemzeti szellem és hazaszeretet ébresztésére? A tanítástítelek által kidolgozva. 6. A tavaszi ülés helyének kijelölése. 7. A tavaszi ülésen tárgyalandó tételek és munkálkodók kijelölése. 8. Indítványok.

Vidéki takarékpénztárak mozgalma. A következő pénztárak: ó- és uj-soóvei, palánkai, bács almasi, csantavéri, bács-bresztováci, uj-verbázi, sztanisiczi, b-topolyai, ó-becsei első, bács-tiszamelléki, ada-moholi, ó-morovici, cservenkai, ó- és uj sziváci, katymári, ó-kéri takarékpénztárak kérvényt intéztek az iránt, hogy az árvapenzek egy része náluk helyeztessék el. Kérvényükben kifejtik, hogy a fent elősorolt intézetek alap- és tartalék-tőkéje 1.044.978 frt, ezen összeg fele részét: 522.489 frtot kívánának reszortáltatni intézetek között. A kérelem a legközelebb tárgyalatni fog. Magára az ügyre mihamarabb vissza fogunk térni.

Kioszk a parkban. Régen érzni hiányát a közönségünk annak, hogy a vasuti állomásnál lévő s a város tulajdonát képező ritka szép parknak megfelelő kioszkja nincsen. Es régi az eszme, hogy az ott tényleg felállíttassék. De a város eddig nem volt hajlandó ezt tenni s magán vállalkozó nem akadt, aki minden régi nélkül egyszerűen ajánlatot tett volna. Most Grünér Samu dr. városi bizottsági tag megvette illetékes helyen az első lépést arra, hogy a kioszk végre felállíttassék. A gazdasági és pénzügyi bizottság legutóbbi ülésében egyenesen indítványt tett erre nézve, minek folytán a bizottság ki is mondotta, hogy igen is kívánatosnak tartja a kioszk felállítást s az ügy előzetes megvitatása és konkrét javaslat tétel végett kiküldött egy bizottságot, melynek elnöke Schlagetter Gyula polgármester, tagjai: Ambróvits Gyula, Danczer Kornél, Fejér Gyula, Grünér Samu dr. bizottsági tagok.

Rendkívüli közgyűlés. A zombori „Kerékpár-Egyesület” f. hó 15-én (szombaton) este 6 órakor a klubhelyiségben rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Csermák József felebbezése. Elnök választás. Indítványok.

Ezredünk nagy gyakorlaton. Házi ezredünknek, a Vilmos bádeni őrgróf nevét viselő 23. sz. ezrednek mind a négy zászlóalja együtt van. Budapesten folytak a gyakorlatiák legutóbb és szerdán, mint a 4-ik hadtest egyik ezrede, utnak indult Budapestről a balassagyarmati táborba, hogy az idei királygyakorlatokon részt vegyen.

Műkedvelői előadás. A zombori Tóth Kálmán-kör a Zomborban tartandó löverseny alkalmával műkedvelői előadást tervez. Színré kerül a „Tót leány” című népszimű.

Uj posta. Postahivatal nyílik meg e hó 16-án Tiszakálmánfalván; az uj postahivatal postatakarék-pénztárral lesz összekapcsolva.

Valasztás. Petrovoszellón óvónővé Molnár Jánosné választott meg.

Kirándulás. A zombori „Kerékpár-Egyesület” f. hó 16-án (vasárnap) Bezdánba kirándulást rendez. Indulás d. u. 2 órakor a klubhelyiségből. Vendégek sportszerű ruhában résztvehetnek.

Népfölkelők jelentkezése. Az 1893. évi XXXVII. t. c. értelmében a népfölkelők is kötelesek jelentkezésre. Az első jelentkezések a folyó évben történnék. A népfölkelői járásparancsnokságok már megállapították a jelentkezés helyeit és napjait. A Zombor szab. kir. város területén tartózkodó és katonai kiképzés alatt állott összes népfölkelők október hó 25-től 29-ig tartoznak jelentkezni és pedig: október 25-én a 34 éves és enél fiatalabb népfölkelők, 26-án a 35 és 36 évesek, 27-én a 37, 38 és 39 évesek és 29-én a 40 és 41 évesek.

Alakuló közgyűlés. A magyarországi bírósági végrehajtók országos egyesülete, folyó évi szeptember hó 23-án délelőtt 10 órakor Budapesten, az 5. kerületi királyi járásbírószág végrehajtói termében tartja alakuló közgyűlést.

Klubvacsora a zombori „Kerékpár-Egyesület” f. hó 15-én (szombaton) este 8 órakor első klubvacsoráját tartja. Vacsora személyenként 40 kr, nem egyleti tagok is résztvehetnek.

Uj polgári iskola. Az ó-becsei hat osztályú községi polgári fiúiskola ünnepélyes megnyitása folyó évi szeptember hó 16-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz a községi ház nagyertermében.

Tomits Jása a fegyházban. Egyik budapesti napilap meséli, hogy Tomits Jása, ujvidéki lap-szerkesztő, a ki Dimitrievics Milost, szerkesztő-kollégáját szurta le és ezért hat évi fegyházbüntetést szenvedt el, most októberben ment volna feltételes szabadságra. O azonban kijelentette a fegyházszabályzat előtt, hogy a feltételes szabadságot nem fogadja el, mert nem akar rendőri felügyelet alatt élvéni szabadságot. Inkább kitölti mind a hat esztendő a fegyházban Tomits tehát továbbra is Vácott marad, a hol az asztalosmesterséget tanulta meg, ugyannyira, hogy munkái régi, ügyes mesternek is becsületére válnának. Legutóbb azt kérte, hogy engedtessek meg neki a kertészkedés is. Meg akarja tanulni ezt a mesterséget is. Egyébiránt a legpéldásabb magaviseletű fegyenc, azonban a fegyházi lelkes magabaszállást vagy megbánást nem tapasztal rajta.

Dunába fult. Apatinból írja levelezőnk folyó hó 11-iki kelettel: Mayer Jakab apatini molnár 3 éves kis fiaeskája a napokban nyomtalanul eltűnt s dacára széleskörű szorgos kutatásnak, feltalálható nem volt, míg nem a tegnapi napon Apatin alatti Drávatoroknál a Dunából a balások egy gyermek holttestet fogtak ki, a melyben a szülők elvesztett gyermekükre ismertek.

Szándékos emberölés kísérletének büntette miatt elítélt Radanov Mita csurgóhi lakos köröztesét rendelte el az ujvidéki kir. törvényszék, miután nevezett lakhelyéről eltávozott. — Személyleírása: 39 éves, gör. kel., termete közép, arca tojásdad, szeme sárgás, szemöldöke barnák, haja barna, nős.

Halálos verekedés. Zimmer Vendel apatini 20 éves subanc, Wirkesz József 15 éves borbély inast a nagyvendéglőben, folyó hó 9-én, azaz vasárnap este boszúból egy süros pohárral úgy fejbe tütötte, hogy a szerencsétlen sűr nyomban eszméletlenül rogyott össze. Eletben maradásához kevés a remény, miután agrázkódást szenvedett. A tettes letartóztatott.

Vesztett eb. Folyó hó 9-én délután egy kóbor vesztett eb Konrad Pál apatini lakos leányát megmarta. A kutya később agyonlövettet.

Bélyeg- és illetékek eddigi gyakorlata a bélyeg- és illetékek elől figyelembe nem vétetett, hogy mindazon esetekben nézve vagy az eban a törvényes elől kikizáró módon megállapított félle szemben való köv egyúttal a törles iránt netalan mulasztásokra kötelezettségre — hivatalos

A Hazafi frtja szerte ismert „költo”, musai és „megrovási kál” a publikum, a nyaron 2. társával. Hirdette, hogy sok batost, a mit össze pedig ennek látszatja, a mit csak most sikerült jötekményre, a városi zott városi tanácsülésén alapa a Hazafi Verai B. B. megye, szakacs szülési év 1871., rónk kerek, szemézőldök

Művészet

Budapesti Hír főfeladata: a közönség l. Még száz éve sincs anna a Bécsből kapott legm tudomást a költőld esem mulva. Ma huszonegy zönséget ne értesítsük világot nevezetesebb esem levelező a világ mind a den népebb pontjáról b tarthat a művelt ember renetegéből kiváloga u tetszetesen feldolgozni szükseges, hasznos és ér lap fennállása óta eddig elöl, mert szerkesztősegi munkájában, hogy a kö annyira újságjától, mint a és lelkiismeretesen legye igazi anyagi és közmüve lisztika fejlődési irány. a rovatokban, a hol mag véleménye, ítélete, irány sége nyilatkozik meg, ti mindenki tudja, hogy m az előfizetési föltetelek frt 20 kr.; negyedévre egész évre 14 frt. Videk nyon való előfizetés. Crt tala Budapesten, VIII. k és József körút 5. szám.

Földműv

A földművelésügyi kel együtt — mint tudt több részén földmives i ezáltal a kisebb földbire hető oly szakzerű kis külföldi, különösen az a termelés által előidézett a földnek okszerű művel megmentse. S családai melynek érdekében ezen nem tudja felfogni ennel, az oleón kinálkozó szas mekeit, műveli földjét a gyermekét is ilyen szle

Igazán itt volna a pl. a községi jegyzők világoztatnak a gazdaközö gazdaközönségünk is le célszerűségét és hasznosá itt van a hozzánk legá adai földmives iskola. S detől fogva mindig kite száma, a mihez hozzájár Zombor város által is f mindazonáltal azt tapaszt tanulókna azon száze érdekében látogatja ezen rész életpályának tekint után mint ispanok vagy azozottak érvényesítik z teiket. Ezeket akartuk a Zakó Milán országgyűlés közölhetni az adai föld zett tapasztalatairól, mely hiányosságokra vonatko kormány rövid időn belül

A jelentés következő

Nagyméltóságú minis

A folyó évi június magas intézmény folytat kir. földmives iskolánál a megtartandó évszáz vizs letében megjelenjen s a jelentést mutasson be.

Ezek alapján a köv talaltaim és észrevételeim felterjeszteni:

Az iskola vezetésé a vizsgákon elért eredm kintében példának jelez ménye pedig kitünően s

A mily örvedetes amennyiben a folyó évi kellemetlenebbül hatott a növekedék elhelyezés berendezésénél tapasztalt

Bélyeg- és illeték elvülés. A pénzügyi hatóságok eddigi gyakorlatával szemben, a mely szerint a bélyeg- és illeték elvülése hivatalból legnagyobb részt figyelembe nem vétetett, a pénzügyminiszter elrendelte, hogy mindazon esetekben, a melyekben valamely illetékre nézve vagy az előírási a végrehajtási stadiumában a törvényes elvülés fenforgása minden kétséget kizáró módon megállapítható, ennek az illetéknek a fellel szemben való követelése s bevétele mellőzendő s egyúttal a törlés iránti tárgyalás — figyelemmel a netalán mulasztásokra alapítható törvényes kártérítési kötelezettségre — hivatalból megindítandó.

A Hazafi frtja. Hazafi Veray János, az ország-szerzte ismert „költő”, a kinek a gyámoltalan rigmusai és „megrovási kaland”-jai fölött olyan jót nevet a publikum, a nyáron Zombort is szerencsétlenül látogatásával. Hirdette, hogy ő jótékony célra fordítja azt a sok hatost, a mit összeszaval a vendéglőkben. Hogy pedig ennek látszatja legyen, hát a jó vasárból, — a mit csak most sikerült megtudnunk — egy frtot juttatott jótékony célra, a városi zenealaj javára. A legutóbb tartott városi tanácsülésben utalványozták be a jelzett alapha a Hazafi Veray János frtját.

Körözés. Karli Katalin hódásági lakosnő köröztesét rendelte el az újvidéki kir. törvényszék, ki magzatelhajtás miatt ítéltetett el. Személyleírása: szilletesi és illetőségi helye Hódásági község, hódásági járás, B. B. megye, szakácsnő, lakhelye Hódásági, hajadon, születési év 1871., róm. kath., termete kicsiny, arca kerek, szeme, szemöldöke barna, haja gesztenyeszínű.

Művészet és irodalom.

Budapesti Hírlap. Az újságcsinálás egyik főfeladata: a közönség helyes, gyors s pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécsből kapott legmagasabb engedéllyel vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek múlva. Ma huszonegy óra sem mulhat el, hogy a közönséget ne értesítsük nemcsak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről. Távirat, telefon, éber levelező a világ mind a négy tájékaról s az ország minden népesebb pontjáról hirt adnak mindarról, a mi igényt tarthat a művelt ember érdeklődésére. Tudósításaink e rengetegből kiválogatni és megrostálni, ügyesen és tetszetősen feldolgozni azt, a mi a közönségre nézve szükséges, hasznos és érdekes: ebben a Budapesti Hírlap fennállása óta eddig utól nem ért példaadással járt elől, mert szerkesztőségünk az a meggyőződés vezeti munkájában, hogy a közönség semmit sem várhat el annyira újságjától, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közmívelődési érdeke, ez a mai zsurnalisztika fejlődési iránya. Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban, a hol magának a Budapesti Hírlapnak a véleménye, ítélete, iránya, karaktere, egyzóval egyénisége nyilvánul meg, tízenegy évi tűzpróba után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Budapesti Hírlap-tól. Az előfizetési feltételek a következők: egy hónapra 1 frt 20 kr; negyedévre 3 frt 50 kr; fél évre 7 frt; egész évre 14 frt. Vidékről legelőszöbb a postautalványon való előfizetés. Cim: Budapesti Hírlap kiadóhivatala Budapesten, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 4. szám és József körút 5. szám.

Földmives iskolák.

A földmíveléstügyi miniszter az egyéb érdekeltekkel együtt — mint tudjuk — évekké elzött az ország több részén földmives iskolákat állított fel. Célja volt ezáltal a kisebb földbirtokosoknak könnyen hozzá férhető oly szakszerű kiképzést nyújtani, mely által a külföldi, különösen az amerikai és oroszországi gabnatermelés által előidézett olesó gabonaárak mellett, a földnek okszerű művelése által őket a tönkrejutástól megmentse. S csodálatos, hogy gazdaközönségünk, a melynek érdekében ezen földmives iskolákat felállították, nem tudja felfogni ennek jelentőségét, s a helyett, hogy az olesón kinálkozó szakszerű kiképzésre küldjené gyermekeit, művelői földjét a régi paraszt-rendszer mellett s gyermekét is ilyen szellemben neveli fel.

Igazán itt volna az ideje, hogy az arra hivatottak pl. a községi jegyzők és telkesek ezen irányban felvilágosítsanak a gazdaközönségünket és hogy végre valabára gazdaközönségünk is belássa az okszerű gazdálkodás célszerűségét és hasznosságát. Nem kell tovább mennünk, itt van a hozzánk legközelebb eső s minket érdeklő adai földmives iskola. Nem tagadjuk ugyan, hogy kezdetül fogva mindig kitelt az ott befogadható tanulók száma, a mihez hozzájárult az egyes testületek — így Zombor város által is fenntartott — alapítványi helyek, mindazonáltal azt tapasztaltuk, hogy nem elég nagy a tanulóknak azon százeleke, a ki saját gazdaságának érdekében látogatja ezen intézetet, hanem a legnagyobb rész életpályának tekinteti ezt s a tanfolyam elvégzése után mint ispanok vagy elvez hasonló gazdasági alkalmazottak érvényesítik az iskolában szerzett szakismertéseiket. Ezeket akartuk elmondani, midőn alkalmunk van Zakó Milán országgyűlési képviselőnek alábbi jelentését közölni az adai földmives iskola vizsgálatánál szerzett tapasztalatairól, mely jelentésben foglalt kisebbeszerű hiányosságokra vonatkozó javaslatokat hisszük, hogy a kormány rövid időn belül figyelembe fogja venni.

A jelentés következőleg hangzik:

Nagyméltóságú miniszter ur! Kegyetmes uram!

A folyó évi június hó 17-én 36092. szám alatt kelt magas intézmény folytán felhívtam, hogy az adai m. kir. földmives iskolánál a folyó évi augusztus hó 15-én megtartandó évrő vizsgákon Nagyméltóságod képviselőben megjelenjen s az ott tapasztaltakról részletes jelentést mutassak be.

Ezek alapján a következőkben bátorkodom tapasztalataim és észrevételeimet összegezve mely tisztelettel felterjeszteni:

Az iskola vezetésére, a növendékek oktatására és a vizsgákon elért eredményre vonatkozólag minden tekintetben példásnak jelezhetem, az évrő vizsga eredménye pedig kitünően sikerült.

A mily örvedetes az iskola nagy látogatottsága, amennyiben a lefolyt évben is 57 növendéke volt, annál kellemetlenebbül hatott rám azon sok hiányosság, amit a növendékek elhelyezése körül s egyáltalán az iskola berendezésénél tapasztaltam.

Első sorban feltűnő hiányt képez az, hogy dacára annak, hogy a tanfolyam 2 év, mégis csak egy tanterem van, úgy hogy az egyik évfolyam előadásait kénytelenek vagy az ebédre, vagy a hálószobák egyikében megtartani; ami hogy mennyi hátránnyal jár, további magyarázatra nem szorul.

Feltűnőül szükségesnek tartanám tovább a növendékek lakozobainak kibővítését is, mert a 28 növendék befogadására berendezett három hálószoba oly szűk, hogyha szigorúan az egészségügyi szabályok szerint járnának el, legfeljebb 18—20 tanuló helyezhetnének csak el, aminek aztán az a következménye, hogy dacára annak, miszerint a növendékek felesleges része kint a városban lakik, a bennlakók mégis össze vannak szorítva, mert a hely kevés, de a jelentkezőket fel kell venni, hogy az iskola népes legyen, miután a csekély növendék mellett épen annyiba kerül az iskola fentartása, mintha zsufolva van, utóbbi pedig nemcsak előny, hanem szerény nézetem szerint kívánatos is.

Ugyancsak egészségtelen és egy földmives iskolához nem méltó a lakozobák butorzata és pedig: minden növendéknek van egy álló szekrénye, amely egyúttal ágy is, egy tanuló karszéke, egyéb semmi, ez helykihasználás szempontjából lehet helyes, de eltekintve már most attól, hogy e szekrények legnagyobb része rozoga állapotban van, a lehető leginpraktikusabbknak és egészségtelemeknek találom azokat, nem szólv a külsínről sem, pedig nézetem szerint ezt sem volna szabad egészen figyelmen kívül hagyni egy földmives iskolánál.

Ez egyetlen szekrényben, amely e mellett még kicsiny is, kell tehát a növendéknek ágát, alsó, felső, tisztá és szennyes ruháját, csizmáit, könyveit, egyzóval mindenét elhelyezni, ami teljes lehetetlen, miért is holmiját a legjobb akarat mellett sem tarthatja rendben, aminek természetesen következménye az, hogy a helyiségek nem tarthatók kellőképp tisztán.

Mindenesetre kívánatos volna tehát a lakozobák kibővítése alkalmával e régi butorzatot — amely a tisztogatás dacára fészke marad a fergeknek — teljesen mellőzni és minden növendéknek egy egyszerű vaságyat, egy szekrényt és fali ruhafogást beszerezni.

Igen veszélyes és szabályellenesnek tartom azt is, hogy nincs egy külön beteg szoba a növendékek részére, ami pedig egy internátussal kapcsolatos intézménynél első és főkéllék, ennek hiánya pedig beláthatatlan káros és veszélyes következményeket vonhat maga után.

Igen nagy kalamitásokat okoz a vízhiány is, van bár az iskola telepén 8 kut, de nyáron, miként tudomást és személyes meggyőződést szereztem, mind kiapadnak, miért is egy artzi kut létesítését igen kívánatosnak tartanám, mert eltekintve annak egészségügyi nagyfotosságu előnyeitől, egy bő forrásu kut a vízhiány okozta mizeriákat is megszüntetné, fölösleges vízből pedig a kertben egy vízmedence volna létesíthető, amely öntözésre szolgálna, pedig ennek is nagy hiányt érzik, miért is konyhakerti növényeket nem is igen termelhetnek, másrészt a vízmedence igen jó fürdőhely is volna a tanulóknak.

Az iskola állatállományát megismerve, a sertésállományt kifogástalannak és mintaszerűnek találtam, annál kellemetlenebbül érintett a lóállomány valóban kritikán aluli gyenge volta, mert a tenyészanyagot szolgáló 2 drb igaz kanca nemcsak egy földmives iskolának, de még egy egyszerű paraszt gazda istállójának is szégyenére válnék. — Az előadó tanár különben mintál használta őket, bemutatván a növendékeknek rajtuk a különböző hibákat.

Nem kielégítő a szarvasmarhaállomány sem, van ugyan az iskolának 4 drb igen szép saját nevelésű fiatal tehene, de a többi még mindig nem olyan, mint az egy m. tagazdaságtól méltán megkövetelhető volna. Miért is kívánatos volna a tenyészanyagot néhány drb kiválóbb példánnyal valamely nevesebb tenyésztőtől beszerezve javítani.

Nézetem szerint azonban tekintettel arra, hogy az iskolának egy talpalatnyi legelője sincs, de még a községi legelők is felosztatnak már ez évben, nem tartom célszerűnek a „magyar fajta” tenyésztését továbbra is erőszakolni, hanem talán kísérletet lehetne tenni valamely könnyen istállózható tarka marhafajtával.

Vidéki élet.

Monostorszegh, szeptember 12.

Borongós, hűvös napok! Ezek mutatványszámok akarnak lenni a közeledő komor őszből, mely a természetet megfosztja ünnepi díszétől, komorrá teszi az emberek kedélyét és világhíjjal telt mélabus dalra készíti a nemzetek valamennyi tehetséges és elnyomott tehetségű költőit, kik — a „felszívító őszi szeleket” és a „hulló sárga falevelek”-et friss szószal nyakon öntve — még nyomottabbá igyekeznek tenni az „őszi hangulat”-ot.

Egyrészt napvilágot lát a szépirodalmi és napilapok hasábjain, másrészt pedig a „hulló sárga falevelek” túltömöttégének miatta — behell a szerkesztősegek Danaidák hordójába — a papirkosárba.

Ez a költői oldala az őszi évadnak. Most jön azután a prózai oldala. És pedig: a még fennálló adó-, lak- és földbérhátralek szembunyorítás nélküli lefizetése, a lejáró és heves csulást előidézó váltók és kötelevények prolongálása, fogcsattogató kezesek vészjósló morájának elnémitása, az iskolás gyermekeknek tetőtől-talpig leendő kistafirozása, a téli tüzelő anyag és gulyák beszerzése és a szabó és lábtyú-művész urak türeltségének — újév napjáig terjedő — biztosítása.

Különbön pedig mindezen dolgok az ugynevezett „apai örömek” közé soroztatnak.

No de hát ezek ellenében nincsen apellata!

Az iskolai év kezdetét vette! Nálunk is már három nap óta folynak a beiratások az egyes tanterekben.

Vig, gyermekzaj költözött be ismét a csöndes néma falak közé.

A tankötelesek óriási számárnyát tekintve, tanterületünk — mely eddig még csak 4 tagból áll — erős munkának néz elébe.

Mindazonáltal az elmult tanév meglepő sikeres eredménye, mely csakis a mi derek, fáradatlan ügybuzgó tanítóink munkássága mellett tesz tanúságot, elég

biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az 1894.95. tanév is hasonló szép eredménnyel fog zárulni.

Haladjon a tisztelt tantestület a megkezdett uton feltartóztatlanul, erős akarattal és soha nem lankadó buzgalommal és akkor e község értelmes, józan polgárságának tiszteletét és háláját minden időkre biztosította magának.

Az ötödik új tanterem és a tanítói lak építése is előrehaladván, reméljük, hogy az iskolaszék az ötödik tanítói állásra is mielőbb ki fogja írni a pályázatot.

Az új iskolaépület építését illetően igen helyes — sőt kívánatos — volna, ha a tisztelt előjáróság és képviselőtestület, egy szűkebb körű — lehetőleg szakértőkből álló — „építő-bizottság”-ot küldene ki, mely hivatva volna az építkezésre felügyelni és azt ellenőrizni.

Különbösen arra terjesztem ki figyelmet, hogy a vállalkozó a modern építkezésnek megfelelő jó minőségű anyagot használjon fel.

Például a fedél cserepek minden kritikán aluliak. Ezeknek alkalmazását a leghatározottabban meg kell tiltani.

Gondoljuk meg kérem, hogy egy kalamitáson nagy nehezen már átmentünk; — ne tegyük ki magunkat újabb kellemetlenségeknek. — Hiszen ennek csakis a község és a tanügy vallaná kárát és pedig igen érzékenyen.

Gondoljuk meg, hogy egy ilyen középület mint az új iskolaépület, mely a nemes cél szolgálatán kívül a község díszét is kell, hogy képezze, nem egy-két éves csecsebecsétől, hanem évszázados használatra építtetik.

Mutassuk meg hogy mi a pénzünkkel nem csak fizetni, hanem a pénzünkért parancsolni is tudunk.

Saxum.

Közgazdaság.

A hesszeni légy irtása csalogató vetés által.

A hesszeni légy évenként kétszer párzik és szaporít, még pedig szeptember és április második felében. Hogy tehát tavasszal ne pusztíthasson, most kell oda törekednünk, hogy lehető legkevesebb rovar jusson a kész őszi buzavetésre. Erre való a csalogató vetés, mely abból áll, hogy minden gazda buzatarlójából szántson fel egy darabot, melyben az idén bőven hullott mag, a legközelebb remélhető eső után kikel s így oly korai vetést képez, melyre a jövő hónapban kikelő legyek petéiket rearakják. Mivel pedig a hesszeni légy csakis a föld felett, a buzának a gyökeréből kiinduló első csomója fölött szokott kitélelni, a föld alatt azouban elpusztul, azért ha ezeket a csalogató vetéseket késő őszzel ismét megszántjuk, a hesszeni légy bájai a föld alá kerülnek és elpusztulnak. Ha így nem is irtatjuk ki valamennyit, mégis leszállítjuk azok számát oly csekélyre, hogy csak évek multán szaporodhatnak ismét odáig, hogy nagy kárt okozhassanak. Ez azonban meg nem menti meg magában a gazdát a hesszeni légytől, hanem az is szükséges, hogy október hónap előtt ne vessen senki sem buzát, nehogy a légy petéit arra rakhassa s így fejlődését tovább folytathassa. Végre még szükséges, hogy azok a buzatarlók, melyek a jövő évben tengeri ültetésre vannak szárvá, szintén még az idén, késő őszzel alá szántassanak, hogy az azokon levő csirákra rakott peték szintén elpusztíttassanak. Ez azért szükséges, mert a tengerit szent György nap táján vetik, vagyis ugyanakkor, midőn a légy már repülővé válik. A többi tarlókat amegy is február és március hóban vetik be tavaszakkal, tehát az azokon esetleg meglevő álcák rendes körülmények közt is elpusztulnak.

Naptár.

Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
14 Pént.	† felmagaszt.	Salome	2 Mamas v.
15 Szom	Hildegard	Nikodem	3 Anthym.
16 Vas.	G 18 Ludmil	G 17 Euph.	4 B 13 Bab.
17 Hétfő	Lambert	Lambert	5 Zakarjás
18 Kedd	Tamás	Titus	6 Mihály

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

4210. szám. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járáshoz tartozó Bikity községében leköszönés folytán üresedésbe jött irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazása évi háromszáz frt készpénz, mely összeg havi előleges részletekben fizetettik ki.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzám f. évi szeptember hó 18-án nyujtsák be.

A választást f. évi szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor Bikity községházánál fogom megtartani.

Kelt Baján, 1894. évi szeptember 7.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

